

Kodály a magyar művelődéstörténetben

Farkas Attila

Előadónk bevezető jellegű előadásában két, első látásra egymással nehezen összeegyeztethető célt tűzött ki maga elé: Kodály életművének legjellemzőbb eredményeit kívánja bemutatni, ugyanakkor nem szeretne az általánosságok szintjén megrekedni. Ennek érdekében első lépésben a művelődés és a kultúra fogalmának analízisét vázolja különös figyelemmel a nemzeti, valamint a népi kultúra jelentésére, illetve a zene kulturális jelentőségére. Tézise szerint Kodály a nemzeti kultúra kiteljesítését csak modernizáció útján tartotta lehetségesnek, ugyanakkor ezt a modernizációt kizárólag nemzeti alapon tartotta végrehajthatónak, mégpedig a népi hagyomány reflexív feltárása segítségével. Megkísérli elhelyezni a kodályi célokat és eredményeket a magyar művelődés fejlődésében. Két konkrét periódus jelentőségére külön kitér: elemzi a *Magyarság a zenében* című 1939-ben megjelent esszé történeti interpretációs lehetőségeit; majd megvizsgálja annak az időszaknak a történetét, amelyben Kodály a Magyar Tudományos Akadémia elnöke volt. Az elemzések tanulságait kiterjeszti az életmű és a politika viszonyának jobb megértése felé.